

Workshop 'Duik in je (eigen) bodem'

17 oktober 2021, tuinderij de Es

Gestart met voorstelronde - iedereen aanwezig
Bart Pijnenburg heet iedereen welkom.

Het weer vraagt om het programma wat om te gooien.

Start met presentatie Bart v/d Braak, van Iersel.

Bodembalansanalyse: daarmee kunnen we organische stofgehalte meten.

Belangrijk hoe nemen we een goede monster. Meest gebruikelijk is met een '(hand)guts'.

De eerste 20cm is eigenlijk het bodemleven. Op 1 hectare zit dan zo'n 3000kg bodemleven, maar dan moet de bodemstructuur wel goed zijn.

Bodem moet in balans zijn → bodembalansanalyse

Onderdelen voor een goede bodem bestaan uit:

Organische stof gehalte → te verhogen door compost te gebruiken

PH-gehalte

meststoffen in de bodem :

- calcium (bepaalt luchtigheid)
- magnesium
- kalium (belangrijk voor organische stof)
- waterstof
- CEC (klei-bart humus complex)

→ de verschillende elementen in balans brengen.

Calcium-magnesium verhouding gelijk houden, kalium aanpassen obv gewassoort.

Als bodem heel erg uit balans is om de 2 jaar een bodembalansanalyse uitvoeren.

Martijn van Vijfeijken presentatie: hoe kunnen we voorkomen ipv genezen, waardoor we minder afhankelijk worden van ziekten.

Bodemkwaliteit benaderen vanuit drie invalshoeken:

- chemisch → Kinsey-Albrecht BodemBalansAnalyse
- fysisch → chroma
- biologisch → NovaBioScan: bodemvoedselwebanalyse

Voorwaarden:

- bodem in balans (meststoffen in bodem)
- humusgehalte omhoog (dat is een verschil met organische stofgehalte)
- bodemleven verbeteren

Metten in een bodem die in rust is (dus in winterperiode), omdat dat de beste situatie geeft wanneer je door de jaren heen wil vergelijken.

Verschil tussen humus en organische stof:

organische stof omvat al het organisch materiaal, ook het statische, humus is een stuk dynamischer (duurt ook langer om te creëren). Humus is organische stof waarvan de gemakkelijk verteerbare delen reeds zijn afgebroken (humificatie). Zonder humificatie heb je nog niets aan organische stof. Met compost kun je de humificatie versnellen.

Compost is een bodemverbeteraar.

Bokashi is meer een bodemvoeder.

Bodemleven zet organische stof om in humus, daarvoor is energie nodig. Onttrekt dus zuurstof. Humificatie geeft ook zuurstof (in de humusketen). Voeg je organische stof toe maar heb je te weinig humus, dan kan je bodemleven het niet omzetten omdat het te weinig zuurstof bevat (en dus te weinig energie kan opbrengen voor dit proces).

Rondleiding langs de experimenten in de tuinderij.

Experiment bodembedekkers: timing van gewas vs bodembedekkers komt precies.

Na de lunch in 3 groepen uit elkaar gegaan:

bodemkuil nemen en interpreteren (Martijn)

bodemleven visueel observeren op wit vel door monsters te nemen (Bart&Bart)

MicroBioMeter (Susan) → zegt vooral iets wanneer je de analyse op verschillende momenten neemt

Daarna interpretatie van de resultaten van de bodemmonsters van Tuinderij de Es.

Wat soms gezien wordt bij omschakeling naar biologische of regeneratieve landbouw is dat bodem overvoerd wordt met organische stof, die deze niet kan verwerken.

Resultaten tuinderij de Es: de organische stof gehalte kan nog wel een stukje beter. Qua schimmels en bacteriën kan het beter, er lijken ook verstoringen in de bodem plaats te vinden (dat zou het fresen kunnen zijn).

1 van de deelnemers komt met de conclusie: van het chemische en fysische deel mbt de bodem weten we heel erg veel. Van het biologische deel nog heel erg weinig. Daar zouden we meer op moeten gaan ontdekken.
(bodemzicht)

Opgehaalde behoeften vanuit de groep voor vervolgactiviteiten:

- ziekten/plagen op de tuinderij, hoe gaat dat?
- chroma's → chromadag (echt de diepte in, icm eigen chroma analyse)
- bodembalansanalyse
- bodemmonster meenemen
 - december nemen, januari bespreken (dan kan het teeltplan er op aangepast worden)

- Excursie langs een aantal bedrijven (bodem bekijken, bodembalansanalyse en chroma bekijken)
- Erve kiekebos: mix van groenbemesters, 'levende paden'
- nutriënten meten van eindproducten (LBI, Benthe geeft aan daar iets meer op te kunnen uitzoeken) → lezing/presentatie idee?
- onderteelten verder inzoomen (in buitenland voorbeelden van)
- onkruidbeheersing in biologische teelt